

СТАН ТА РОЗВИТОК НАЙБІЛЬШ ДОХІДНОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЛЬВІВЩИНИ

Кабінет Міністрів України у 2014 році затвердив «Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні», чим поклав початок адміністративно-територіальної реформи.

Основною метою даної реформи є створення безпечного та комфортного життя людини в Україні шляхом покращення системи влади через надання громадам можливостей самостійного функціонування, шляхом обмеження безпосереднього контролю вищих гілок влади[1].

Станом на 1 жовтня 2018 року в Україні створено та діє 705 об'єднаних територіальних громад (ОТГ), з яких на Львівщині діє 35. Серед ОТГ Львівщини найбільшу фінансову спроможність має Тростянецька ОТГ, вибори в якій відбулися 15 жовтня 2015 року. Вона знаходиться у Миколаївському районі Львівської області, адміністративний центр – село Тростянець. Площа об'єднаної територіальної громади становить 190,4 км², кількість старостинських округів – 7, чисельність населення – 8087 осіб.

Слід враховувати, що сучасний стан та майбутній розвиток ОТГ, в першу чергу, обумовлюється їх фінансовою спроможністю, яка напряму визначається розвитком виробництва, зокрема – підприємництва. З огляду на сказане, в Тростянецькій ОТГ з часу її формування вагому увагу приділяють розвитку підприємницького сектору.

8 грудня 2016 року на засіданні сесії Тростянецької сільської ради відбулося публічне представлення Дорожньої карти розвитку підприємництва [Тростянецької ОТГ](#) та голосування за її затвердження. Вона розроблена експертами Центру «Регіональний Розвиток» спільно із Тростянецькою сільською радою та за підтримки Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні».

Дорожня карта розвитку підприємництва містить аналіз поточного стану середовища для підприємництва, визначає основні проблеми та потреби підприємців, а також містить перелік логічно пов'язаних та послідовних заходів, які сприятимуть розвитку малого і середнього підприємництва на території Тростянецької об'єднаної громади. Для кожного заходу визначено механізм реалізації, необхідні ресурси та джерела залучення коштів для їх виконання.

Заходи Дорожньої карти обрано за результатами проведення обговорень та консультацій із зацікавленими сторонами на основі їхніх потреб і пропозицій та які об'єднані у три пріоритетні напрямки:

- Підвищення інституційної спроможності влади для роботи з підприємцями.

- Підготовка інвестиційних пропозицій.
- Розвиток підприємництва у сфері туризму.

Дорожня карта розвитку малого та середнього підприємництва Тростянецької ОТГ має на меті покращити підприємницьке середовище у громаді та сприяти розвитку підприємництва. Очікується, що внаслідок реалізації заходів Дорожньої карти буде створено нові робочі місця, активізовано підприємницьку діяльність, збільшено кількість малих підприємств, збільшено обсяги доходів бюджету ОТГ [2].

Динаміка структури доходів Тростянецької ОТГ за перше півріччя 2017 та 2018 років

№ з/п	Показники	Значення показників, тис.грн		Структура, %		Відхилення структури, %-х пунктів
		2017	2018	2017	2018	
1	Податок на доходи фізичних осіб	2155,3	2828,2	13,79	15,35	1,56
2	Рентна плата за використання природних ресурсів	225,0	62,4	1,44	0,34	-1,10
3	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизними товарами	1551,7	1320,6	9,93	7,17	-2,76
4	Місцеві податки і збори	3336,1	3158,2	21,35	17,15	-4,21
4.1	У тому числі податок на майно	2760,7	2264,7	17,67	12,29	-5,37
5	Дотації з держбюджету	1827,3	1103,8	11,70	5,99	-5,70
6	Субвенції з держбюджету	6418,5	8967,6	41,08	48,68	7,60
7	Єдиний податок	575,4	893,6	3,68	4,85	1,17
8	Екологічний податок	1,1	1,1	0,01	0,01	0,00
9	Неподаткові надходження	105,4	330,8	0,67	1,80	1,12
10	Кошти від продажу землі та нематеріальних активів	4,1	647,5	0,03	3,52	3,49
11	Всього доходів	15624,4	18420,1	100,0	100,0	x

Примітка. Сформовано на основі джерела [3].

З огляду на сказане, здійснимо аналіз динаміки структури доходів Тростянецької ОТГ за перше півріччя 2017 та 2018 років.

Здійснивши аналіз динаміки структури доходів Тростянецької ОТГ за перше півріччя 2017 та 2018 років встановлено, що у 2018 році найбільшу частку в доходах громади становлять субвенції з держбюджету, а саме 48,7 %. Зокрема, протягом 2017-2018 років частка субвенції з держбюджету з 41,08 % у 2017 році зросла до 48,68% у 2018 році, тобто на 7,60 %-х пунктів. Це свідчить про те, що фінансова спроможність ОТГ за рахунок власних коштів в досліджуваному періоді не покращилася.

Також слід зазначити, що частка доходів за рахунок коштів від продажу землі та нематеріальних активів ОТГ з 0,03% у 2017 році зросла до 3,52% у 2018 році, тобто на 3,49 %-х пунктів.

В досліджуваному періоді частка доходів з податку на доходи фізичних осіб з 13,79% у 2017 році зросла до 15,35% у 2018 році, тобто на 1,56 %-х пунктів. Дана динаміка є найбільш сприятливою для розвитку фінансової спроможності громади та свідчить про позитивні зрушення в процесі зростання обсягів доходів не лише ОТГ, але й пересічних мешканців.

Поряд із зростанням питомої ваги певних складників доходів бюджету ОТГ, відбулося й скорочення питомої ваги деяких доходів. Зокрема, найбільше скорочення питомої ваги спостерігалось стосовно дотацій з держбюджету, частка яких з 11,70% у 2017 році скоротилась до 5,99 % у 2018 році, тобто на 5,70 %-х пунктів.

Частка податку на майно з 17,67% у 2017 році скоротилась до 12,29% у 2018 році, тобто на 5,37 %-х пунктів.

Частка місцевих податків і зборів з 21,35% у 2017 році скоротилась до 17,15% у 2018 році, тобто на 4,21 %-х пункти.

Зокрема, об'єднана територіальна громада у 2017-2018 роках замість посилювати елемент соціальної справедливості в оподаткуванні шляхом розвитку застосування на практиці податку на майно, спричинилася до певного нівелювання впливу даного податку на зростання фінансової спроможності громади.

Здійснення даного дослідження наголошує, що у навіть у найбільш фінансово-спроможній ОТГ Львівщини є реальні проблеми розвитку, які потребують свого оперативного вирішення.

Перспективним напрямком розвитку у Тростянецькій ОТГ є підвищення активності підприємницької діяльності, яке забезпечить населення громади робочими місцями, кращою інфраструктурою, а бюджет ОТГ – більшими доходами. Всім членам ОТГ потрібно злагоджено співпрацювати заради власного майбутнього та майбутнього своїх дітей.

Література:

1. *Реформа децентралізації.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-decentralizaciyi>
2. *Децентралізація дає можливості.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/3884>
3. *Децентралізація дає можливості. Тростянецька ОТГ: бюджет.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/gromada/1242/budget>
4. *Децентралізація дає можливості. Тростянецька сільська об'єднана територіальна громада.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/gromada/1242>